



ที่ ทก ๐๒๐๔/๒๕๖๕

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๙๘/๒ หมู่ ๓ บมจ. ทีโอที อาคาร ๙
ถนนแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง แผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศไทย
 ๒. แผนยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ และกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน
 ๓. การจัดตั้งองค์การกลางอวกาศแห่งชาติ
 ๔. เอกสารภาคผนวก “รายงานฉบับสมบูรณ์”

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

๑) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๒ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากิจการอวกาศ เพื่อทำหน้าที่ศึกษา ติดตาม วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานสำหรับแผนงานอวกาศในอนาคต ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงทำให้ภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการอวกาศของกระทรวงคมนาคมได้ถูกโอนมาที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้ง คณะกรรมการพัฒนากิจการอวกาศยังคงเป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งที่กระทรวงฯ ได้เสนอคณะรัฐมนตรีให้แต่งตั้งเพื่อรับผิดชอบในภารกิจที่กำหนดได้อย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการฯ ชุดปัจจุบันได้มีมติแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๒) เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ กระทรวงคมนาคมได้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติแนวทางพัฒนากิจการอวกาศแห่งชาติ รวมทั้งการขอจัดตั้งคณะกรรมการกิจการอวกาศแห่งชาติเพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านอวกาศ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการพัฒนาอวกาศของชาติ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ อนุมัติให้ถอนเรื่องคืนตามที่รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมเสนอว่าเพื่อนำกลับไปหารือร่วมกับหน่วยงานเกี่ยวข้องเพื่อให้มีการพิจารณาเรื่องนี้ด้วยความรอบคอบ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และเนื่องจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ได้ทำให้ภารกิจงานด้านโทรคมนาคม และกิจการอวกาศโอนไปสังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงทำให้ไม่มีการดำเนินงานในเรื่องนี้ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

/๓) ภายหลังการ...

๓) ภายหลังจากจัดตั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแล้ว ได้มีการออกกฎกระทรวง ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มี “สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ” ซึ่งมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ “เสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด พร้อมทั้งประสานแผนปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุน การนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร และเอกชนภายในประเทศ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศ”

๑.๒ ผลการดำเนินงาน

๑) ในช่วงเวลาที่ผ่านมาคณะกรรมการพัฒนากิจการอวกาศ ได้รับทราบผลการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามภารกิจหลักของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดยได้เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ว่าการจัดทำแผนแม่บทฯ เป็นเจตนารมณ์ที่ดี แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่รับผิดชอบงานในด้านกิจการอวกาศทั้งหมด นอกจากนี้ ยังเห็นว่ากิจการอวกาศเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงควรดำเนินการศึกษาเพื่อเชื่อมโยงกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจการอวกาศทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาคต่อไป

๒) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๔๗ จำนวน ๔,๔๙๑,๐๐๐ บาท ดำเนินโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๗ โดยได้ว่าจ้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้มีการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดการศึกษา (Terms of Reference) และนำเสนอต่อกระทรวงฯ และคณะกรรมการพัฒนากิจการอวกาศ เพื่อพิจารณา เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ และ เดือนกันยายน ๒๕๔๘ โดยลำดับแล้ว โดยคณะกรรมการพัฒนากิจการอวกาศ ได้มีมติให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) แผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๗ ดังปรากฏในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๔ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะที่ปรึกษาโครงการได้รับผิดชอบดำเนินการศึกษาโดยใช้แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือ การประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมกันระดมสมองและจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติขึ้นซึ่งมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมถึงประเด็นสำคัญ ๆ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(ก) การกำหนดกรอบนโยบายอวกาศของประเทศไทยได้พิจารณาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวาระแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทุนทางสังคม และการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว เห็นว่ากิจการอวกาศมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นอย่างมาก ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์อย่างหลากหลายในด้านการสื่อสาร ด้านการป้องกันภัยพิบัติ ด้านการศึกษา ด้านการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

(ข) แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องตามแนวนโยบายแห่งรัฐ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

/แห่งชาติ...

แห่งชาติ รวมทั้งมุ่งหวังให้เป็นกรอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานของแต่ละองค์กรในการที่จะดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

(ค) สำหรับสถานภาพและบทบาทในด้านอวกาศของประเทศไทย พบว่ามีการพัฒนาด้านอวกาศ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากอวกาศ โดยในขณะนี้มีการพัฒนาด้านดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมสำรวจทรัพยากร และดาวเทียมห้วงอวกาศไกล รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์จากอวกาศในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านความมั่นคง ด้านการป้องกันภัยพิบัติ ด้านอุตุนิยมวิทยา ด้านการเกษตร ด้านการศึกษา และด้านการสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำไปวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง รวมทั้งการกำหนดโอกาสและภัยคุกคามที่จะมีต่อการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศในอนาคต

(ง) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย รวมทั้งนำเสนอแนวทาง และยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอวกาศในอีกระยะ ๑๐ ปีข้างหน้าแล้ว ดังนี้

- วิสัยทัศน์ - “ไทยเป็นผู้นำด้านอวกาศในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งในด้านการตลาดใช้เทคโนโลยีอวกาศ เพื่อศักยภาพในการแข่งขัน และคุณภาพชีวิต ในการสร้างขีดความสามารถทางอวกาศ และในการใช้กิจการอวกาศเชิงพาณิชย์”
- เป้าหมาย ได้กำหนดให้มี ๔ เป้าหมายที่สำคัญ คือ
 - ① ไทยจะมีการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ในประเทศไทยในทุกหน่วยงานทุกระดับ อย่างเป็นระบบ
 - ② ไทยจะเป็นศูนย์กลางของกลุ่มประเทศอาเซียน มีการเตรียมบุคลากรอวกาศอย่างเป็นระบบ ด้วยหลักสูตรพื้นฐานและต่อเนื่อง
 - ③ ไทยจะมีองค์กรอวกาศแห่งชาติที่เป็นเลิศในอาเซียน ในแง่บุคลากร งบประมาณ เครือข่าย และกิจกรรมที่มีสาระและยั่งยืน
 - ④ ไทยจะมีรายได้และกำไรจากการส่งออกสินค้าและบริการพื้นฐานและประยุกต์จากเทคโนโลยีอวกาศ สูงที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน
- ยุทธศาสตร์/ เป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์ และ แผนงาน/กิจกรรม และแผนการดำเนินงาน จะมีรายละเอียดปรากฏในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

(จ) บทสรุปและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของที่ปรึกษาได้เห็นว่าการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลต่อการพัฒนากิจการอวกาศ ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์กรณีการพัฒนาในต่างประเทศแล้ว นำเสนอต่อการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนแล้ว เห็นว่า “ยุทธศาสตร์การก่อตั้งองค์กรอวกาศของประเทศ” ถือเป็นงานที่มีความสำคัญในลำดับสูงสุด เนื่องจากองค์กรกลางจะเป็นตัวผลักดันการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด ให้เห็นผลในทางปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว และเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังช่วยทำให้มีการบริหารการวางแผนการใช้ประโยชน์จากอวกาศ และการลงทุนในกิจการอวกาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานอวกาศของประเทศได้รองรับการพัฒนาประเทศในทุกสาขา อีกทั้งยังเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงต่อไป

๑.๓ ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

สืบเนื่องจากการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๗ นี้ เป็นภารกิจที่สำคัญตามกฎกระทรวง ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด พร้อมทั้งประสานแผนปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุน การนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ของหน่วยงานองค์กร และเอกชนภายในประเทศ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศต่อไป

ดังนั้น ผลการศึกษาของแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๗ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนี้ กระทรวงฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีนัยสำคัญต่อการพัฒนาอวกาศของประเทศในอนาคต ดังนี้

๑) การมีแผนแม่บทที่มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ แผนงาน/นโยบาย/แผนปฏิบัติการ รวมทั้งกิจกรรมการดำเนินงานที่จะเป็นการแสดงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอวกาศของประเทศ อันจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในภาคธุรกิจ ภาคเอกชนสาขาต่าง ๆ ในฐานะผู้ใช้ (User) ที่จะนำแผนแม่บทใช้ในการวางแผนธุรกิจของตนได้อย่างเหมาะสมที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลต่อไป

๒) การพัฒนาอวกาศของประเทศจะมีส่วนในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานภาครัฐให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการบริหารงานของภาครัฐ ในการตัดสินใจใช้ประโยชน์จากอวกาศตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนด ซึ่งจะทำให้ลดความซ้ำซ้อนการดำเนินงาน และมีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ

๓) ในระยะที่ผ่านมาประเทศไทยได้นำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โทรคมนาคม อุตุนิยมวิทยา เกษตรกรรม การสำรวจทรัพยากร การทำแผนที่ ฯลฯ รวมทั้งมีการสร้างดาวเทียมสื่อสาร ตลอดจนดาวเทียมเพื่อการสำรวจและภัยพิบัติระยะไกล ดังนั้น จึงเห็นว่ากิจกรรมอวกาศเป็นเรื่องใกล้ตัวและเริ่มมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ มาทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานภารกิจหลักที่สำคัญ ๆ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการดำเนินงานภายใต้แผนงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป ทั้งนี้ แนวทางในการจัดตั้งองค์กรกลางอวกาศแห่งชาติ ปรากฏในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔) แผนแม่บทฯ ฉบับนี้เมื่อผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำ และ/หรือ ปรับแผนยุทธศาสตร์ในระดับกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนทุกแห่ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของทุกหน่วยงาน ที่จะใช้เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมไปสู่ภาคปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงกันต่อไป

๒. เรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ประเด็นสำคัญที่เสนอเพื่อพิจารณา

- ๑) ให้ความเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนาอวกาศของ
/ประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๗...

ประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๗ ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการ/มาตรการต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวม เพื่อใช้กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนากิจการอวกาศที่เหมาะสมของประเทศในอนาคต

๒) การพัฒนากิจการอวกาศในระยะที่ผ่านมายังขาดความเป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และมีการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นระบบขาดการกลั่นกรองโดยหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ จึงเห็นควรเสนอให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งองค์กรกลางอวกาศแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานราชการเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานเพื่อพัฒนากิจการอวกาศ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

๑) เพื่อให้มียุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอวกาศของประเทศในระยะ ๑๐ ปี มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด พร้อมทั้งมีการประสานแผนปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน การนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร และเอกชน ภายในประเทศ ภายใต้กรอบของแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศต่อไป

๒) เพื่อให้มีการนำแผนแม่บทฯ ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา กิจการอวกาศของประเทศ ไปใช้ในการกำหนดภารกิจ และแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานกลาง ด้านอวกาศที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลานี้ รวมทั้งหน่วยงานราชการอื่น ได้นำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อไป

๓) เพื่อให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางด้านอวกาศ เพื่อรับผิดชอบในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความเป็นเอกภาพ มีการบูรณาการด้านการพัฒนา กิจการอวกาศของประเทศ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถพัฒนากิจการอวกาศของ ประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

๔) เพื่อเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อวาง แผนการดำเนินงานด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมในอนาคตได้ต่อไป

๒.๓ ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๗ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้พิจารณาดำเนินการโดยเชิญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันคือ “สำนักงานคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ”) กรมประชาสัมพันธ์ กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และบริษัท กสท

/โทรคมนาคม...

โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกำกับ การศึกษาแผนแม่บทฯ ซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณาร่างข้อกำหนดการศึกษา (Terms Of References) และกำกับกำกับการดำเนินงานของที่ปรึกษาฯ โดยกระทรวงฯ ก็ได้เชิญหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิที่ เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชนได้เข้าร่วมประชุมระดมสมองโดยพร้อมเพรียงกัน ดังนั้น ในส่วน ของข้อกำหนดการศึกษา และผลการศึกษาที่ได้มีการดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีสาระสำคัญทุก ที่ครอบคลุมถึงความต้องการของส่วนราชการทั้งในฐานะผู้พัฒนาเทคโนโลยี ผู้ให้และผู้ให้บริการโดย ครอบคลุมแล้ว

นอกจากนี้ ที่ปรึกษายังได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อระดมสมอง และ รับฟังข้อคิดเห็น รวมทั้งการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับแผนงาน/ โครงการของแต่ละยุทธศาสตร์ใน ๔ ประเด็นหลักที่สำคัญ ดังนี้

๑) การจัดตั้งองค์กรกลางอวกาศแห่งชาติ ทุกส่วนราชการต่างเห็นว่ามี ความจำเป็นจะต้องดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และกำหนดนโยบายการ พัฒนากิจการอวกาศ และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลระดับชาติในการติดต่อประสานงานกับ องค์กร/หน่วยงานระดับรัฐบาลในต่างประเทศ

๒) การใช้เทคโนโลยีอวกาศเพื่อความมั่นคง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรง อาทิ กระทรวงกลาโหม สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้มีความเห็นว่าการกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนากิจการอวกาศเพื่อความมั่นคงไว้ในแผนแม่บทฯ เพื่อให้มีกรอบและแนวทางในการ ประสานงานที่ชัดเจน รวมทั้งมีหน่วยงานหลักในการประเมินข้อมูลที่ได้รับจากการประยุกต์ใช้ ประโยชน์จากอวกาศเพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงของประเทศต่อไป

๓) การวิจัยพัฒนาสะสมเทคโนโลยีอวกาศและการพัฒนาบุคลากร ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากร อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และ สถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนต่างมีความเห็นว่าประเทศไทยควรพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี อวกาศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องมากขึ้นเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในด้านอวกาศของประเทศ และ เห็นควรมีสถาบันเทคโนโลยีอวกาศแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการสนับสนุนทางเทคนิคแก่หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนในการศึกษา ค้นคว้า ทดลองและผลิตอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้ในห้วงอวกาศ ทั้งนี้เพื่อ เป็นการขยายฐานด้านการผลิตทางอุตสาหกรรม

๔) การจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาและสาธารณะประโยชน์ ส่วนราชการและหน่วยงานในฐานะผู้ให้บริการจากการ ประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กรม ที่ดิน กรมประชาสัมพันธ์ กรมอุตุนิยมวิทยา บริษัทท่าอากาศยานไทย บริษัทวิทยุการบิน การเคหะ แห่งชาติ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ฯลฯ ต่างเห็นว่าควรกำหนดหน่วยงานหลักเพื่อรับผิดชอบ ดูแลการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์และสามารถดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาให้สนองตอบความต้องการผู้ใช้บริการได้ในทุกภาคส่วน

/๓ การวิเคราะห์...

๓ การวิเคราะห์ผลกระทบของการลงมติคณะรัฐมนตรี

๓.๑ ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

แผนแม่บทฯ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายที่สำคัญ ๔ ประการคือ (๑) การแก้ไขปัญหาความยากจนและกระจายรายได้ (๒) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (๓) การพัฒนาทุนทางสังคม และ (๔) การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์ได้ระบุเป้าหมายการพัฒนาที่จะช่วยเร่งรัดการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

๑) การสร้างเอกภาพด้วยการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และบูรณาการแผนงาน/โครงการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน มีการปฏิรูปกระบวนการบริหาร การจัดการงบประมาณแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการประสานงาน กำกับดูแล ให้เป็นไปตามกรอบและนโยบายของแผนพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ จะเป็นการดำเนินการตอบสนองแนวนโยบายการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ มีโครงสร้างการบริหารงานที่กระชับ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

๓) การนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ จะช่วยทำให้เกิดการริเริ่มดำเนินการนวัตกรรมใหม่ๆ เสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้เกิดการแสวงหาความรู้ สร้างภูมิปัญญา และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชุมชนอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมไทยโดยรวม โดยรัฐจะให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้มีตลาดสินค้าและบริการที่เพียงพอ

๔) แนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมไทย โดยการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ประโยชน์ในด้านการผลิต การบริการ และการบริหารจัดการ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศจะเป็นการสนับสนุนภาคเอกชนให้เตรียมความพร้อมในการแข่งขันด้วยการพัฒนาระบบการผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะเพื่อรองรับเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัยต่อไป

๓.๒ ผลกระทบต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ

แผนแม่บทฯ ได้เสนอแนะสิ่งที่รัฐบาลและรัฐสภาจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินการให้มีหน่วยงานกลางด้านอวกาศเพื่อรับผิดชอบในการพัฒนากฎหมายภายในประเทศเพื่อรองรับปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากความก้าวหน้าในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอวกาศในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะในเรื่องลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ
๒) การแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมซึ่งอาจมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

๓) การใช้เทคนิคทางอวกาศที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคง

/๔) การใช้อวกาศ...

๔) การใช้เวลาที่เสรีและเป็นธรรมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอวกาศที่เกิดจากปัญหาการใช้พลังงานปรมาณู และปัญหาขยะอวกาศ

๓.๓ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือท้องถิ่น

แผนแม่บทฯ ได้วางเป้าหมายหลักคือการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวม และมีแผนงานที่เน้นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรไทยในทุกภาคส่วนได้เล็งเห็นคุณประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีอวกาศในการพัฒนา ด้านเกษตรกรรม ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม รวมทั้งด้านการป้องกันภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ จะได้นำประโยชน์ของเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ในการวางแผนการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีอวกาศมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดความแตกต่างและสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคได้ อันจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้าและบริการ รวมทั้งมีการกระจายรายได้ไปยังเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าต่อไป

๓.๔ ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

แนวทางในการสร้างเอกภาพในการประสานงานและการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ และการใช้ประโยชน์จากกิจการอวกาศในด้านต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทฯ จะทำให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล ลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนของส่วนราชการ โดยให้ส่วนราชการต่าง ๆ แบ่งสรรและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด นอกจากนี้ การมีหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับดำเนินนโยบาย และส่งเสริม จะช่วยรัฐในการติดตามและตรวจสอบตลอดจนพิจารณาถ่วงดุลงบประมาณการพัฒนากิจการอวกาศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓.๕ ผลกระทบทางสังคมและการเมือง

การมีแผนแม่บทฯ และมีหน่วยงานหลักดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ในการพัฒนากิจการอวกาศจะช่วยทำให้ประเทศได้รับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมที่จะเกิดจากการสร้างโอกาสในการแสวงหารายได้อย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ และอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านอวกาศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม และชุมชน รวมทั้งทำให้การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงสืบไป

๓.๖ ผลกระทบทางเทคโนโลยี

แผนแม่บทฯ จะส่งเสริมและสนับสนุนในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นในประเทศเพิ่มมากขึ้น และเนื่องจากการลงทุนทางเทคโนโลยีอวกาศมีราคาแพง ดังนั้น การสร้างความร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจการอวกาศในระดับรัฐบาล จะเป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่สำคัญที่มีส่วนช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนากิจการอวกาศร่วมกันได้ การสร้างความร่วมมือจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยีอวกาศและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิรูประบบการวิจัยพัฒนาในด้านเทคโนโลยีอวกาศของประเทศให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

/จึงเรียนมาเพื่อ...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

- ๑) ให้ความเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๗
- ๒) เห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งองค์กรกลางอวกาศแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานราชการเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพกับองค์กรความร่วมมือด้านอวกาศต่างประเทศระดับรัฐบาล ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ต่อไป
- ๓) เห็นชอบให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรับผิดชอบในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกิจการอวกาศแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการพัฒนาอวกาศของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๗ โดยในระยะแรกเห็นควรอนุมัติให้ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการสำนักงานฯ พร้อมทั้งมอบหมายให้สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรับผิดชอบนำแผนแม่บทฯ ไปปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอวกาศ จนกว่าสำนักงานคณะกรรมการกิจการอวกาศแห่งชาติได้จัดตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ๔) ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากร (สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) นำแผนแม่บทฯ ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาอวกาศของประเทศต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสรอรรถ กลิ่นประทุม)

รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ

โทร ๐ ๒๕๖๘ ๒๕๙๔

โทรสาร ๐ ๒๕๖๘ ๒๕๓๗